

سازمان جوانان

گزارش اردوی شناسایی و توانمندسازی دانش آموزان نخبه
مدارس علوم و معارف اسلامی صدرا
مدارس دخترانه و پسرانه

(تیرماه ۱۳۹۸ - شهری)

اساس نظری و اهداف بلندمدت طرح

و ائمه اطهار (ع)، تحول در علوم انسانی، تقویت بنیه دینی جامعه، تلاش برای شکوفایی استعدادها و گرایش دانش‌آموزان به سوی افق‌های روشن علمی و اخلاقی، تلاش برای ایجاد کیفیت و پویایی در نظام آموزشی، هدایت جوانان به سوی زلال معارف اسلامی و نهایتاً جذب و پرورش دانش‌آموزان مستعد برای هدایت جامعه. از آنجا که در ضمن بیانیه گام دوم انقلاب «مدیران جوان» یکی از گروه‌هایی برشمرد شده‌اند که باید در همه میدان‌های سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و بین‌المللی و در تمام عرصه‌های دین، اخلاق، معنویت و عدالت، با اتکا بر تجربه‌ها و عبرت‌های گذشته و با نگاه انقلابی و عمل‌جهادی شانه خود را زیر بار مسئولیت قرار بدهند، با عطف توجهی دوباره به چشم‌اندازهای بنیادین تأسیس مدارس صدرا، می‌توان این مدارس را یکی از مناسب‌ترین بسترها برای پرورش مدیران جوان، کارآمد، مؤمن و انقلابی به شمار آورد.

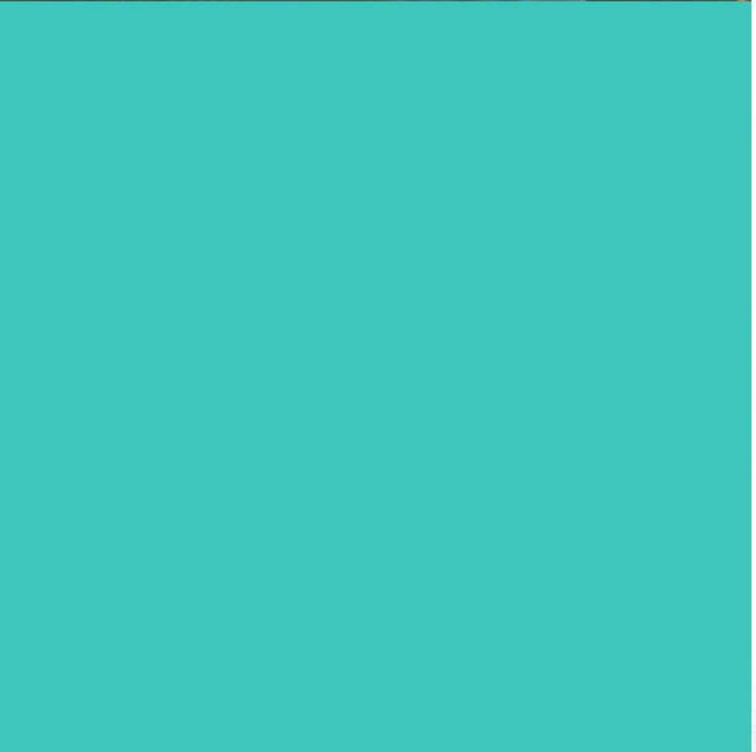
اردوی «مدیران جوان» بر اساس اصول عملی مندرج در بیانیه گام دوم انقلاب و در بستر اهداف و چشم‌اندازهای بنیادین مدارس علوم و معارف اسلامی صدرا طراحی و اجرا شد. از آنجا که در متن بیانیه گام دوم انقلاب جوانان به عنوان محور تحقق نظام پیشرفته اسلامی معرفی شده‌اند و ادامه روند صعود جامعه اسلامی به سوی آرمان‌های بلند انقلاب اسلامی در سایه همت و هوشیاری و سرعت عمل و ابتکار جوانان دیده شده است، سازمان مدارس علوم و معارف اسلامی صدرا بر آن شد که در بستر اهداف و چشم‌اندازهای بنیادین این مدارس به طراحی اردوی مدیران جوان بپردازد. نگاهی گذرا به چشم‌اندازهای بنیادین تأسیس مدارس صدرا نشان می‌دهد که این مدارس یکی از مناسب‌ترین بسترها برای پیاده‌سازی اهداف بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی به شمار می‌آیند. این چشم‌اندازها عبارتند از: عمل به سیره رسول اکرم (ص)

۲ اهداف میانی طرح

برنامه اردوی مدیران جوان بر پایه همین محاسبات نظری و با در نظر گرفتن اهدافی میان مدت طراحی شده. اهدافی نظیر شناسایی دانش آموزان کنشگر، با استعداد و توانمندسازی آنان در بُعد معرفتی اسلامی و انقلابی و ایجاد انگیزه و خودباوری در آنان با واگذار کردن مدیریت فعالیت‌ها به آنان برای ایده‌پردازی جهت عملیاتی کردن بیانیه گام دوم مقام معظم رهبری و نهایتاً ایجاد بستری عملی برای تمرین کار گروهی.

۳ مخاطبین اصلی و فرعی طرح

مخاطبین اصلی این دوره دانش‌آموزان برگزیده دختر و پسر پایه دهم مدارس علوم و معارف اسلامی صدرای سراسر کشور بودند. از مدارس صدرای سراسر کشور خواسته شده بود که سه تا پنج دانش‌آموز را براساس شرایطی چون داشتن قوت علمی و تحصیلی، داشتن خلاقیت و ابتکار، داشتن روحیه کار جمعی و داشتن توانایی رهبری و اثرگذاری بر جمع، انتخاب و راهی این رویداد مهم آموزشی نمایند.

البته در کنار مخاطبین اصلی طرح، طراحان اردو از کنشگران اصلی آموزشی در سازمان مدارس علوم و معارف اسلامی صدرا، یعنی معلمان تلاش‌گر این مدارس، غافل نبودند و برای آنان برنامه‌ای در قالب کلاس‌های آموزشی ضمن خدمت طراحی کردند. دعوت از معلمان مدارس در کنار دانش‌آموزان و برقراری کلاس ضمن خدمت برای آنان علاوه بر توانمندسازی آنان برای پاسخ به شبهات و سؤالات دانش‌آموزان بر این اصل اساسی آموزشی استوار بود که توجه به کنش‌گران آموزشی بومی و اصلی، که به‌طور مستمر با دانش‌آموزان در ارتباط هستند، اهمیت و اولویتی غیرقابل انکار دارد.

این بخش از طرح به همّت معاونت آموزشی سازمان مدارس علوم و معارف اسلامی صدرا، به صورت جداگانه، طراحی و اجرا شد. در این دوره حجت الاسلام والمسلمین محسن مجتهدزاده، طی ۲۴ ساعت به‌صورت فشرده، علاوه بر تبیین مبانی اسلام و انقلاب اسلامی و بیانیه گام دوم انقلاب به سؤالات و شبهات اعتقادی معلمان به تفصیل پاسخ گفتند.

۴ ظرفیت، زمان و مکان طرح

این اردوی آموزشی در چهار دوره به انجام رسید؛ دو دوره برای پسران و دو دوره برای دختران. ظرفیت دوره پسران ۲۶۰ نفر و ظرفیت دوره دختران ۲۴۰ نفر بود. این اردو در تیرماه ۱۳۹۸ و در مدرسه علمیه حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) و در کنار مرقده این امامزاده جلیل القدر برگزار شد. برگزاری این اردو در کنار بارگاه این عالم بزرگ معارف اهل بیت (ع)، که خود شاگرد بی واسطه دو امام معصوم بوده است، بر معنویت و حسن تأثیر این دوره افزود.

۵ ساختار طرح

محتوا

آنچنان که گذشت، این دوره حول نگاه عملی و عملیاتی به بیانیه گام دوم انقلاب و برای ایجاد توانایی در دانش‌آموزان هدف طرح و در جهت ایده‌پردازی در بستر بیانیه طراحی و اجرا شد. بنابراین، ساختار محتوایی آن براساس محورهای هفت‌گانه مندرج در توصیه‌های مقام معظم رهبری در بیانیه گام دوم انقلاب صورت‌بندی شده بود. این محورهای هفت‌گانه عبارت‌اند از:

علم و پژوهش؛

معنویت و اخلاق؛

اقتصاد؛

عدالت و مبارزه با فساد؛

استقلال و آزادی؛

عزت ملی و روابط خارجی و مرزبندی با دشمن؛

سبک زندگی.

قالب

اساس قالبی طرح و اردو، قالب کارآمد و روزآمد «استارت‌آپی» است؛ قالبی نو در شناسایی، هدایت و سازماندهی ایده‌های خلاقانه و هسته‌های توانمند و خوش‌فکر. نظر به نبودن قالب و کارآمدی و استقبال روزافزون اجتماعی به آن در سال‌های اخیر، برنامه‌ریزان دوره بر آن شدند تا این اردوی دانش‌آموزی را در قالب یک رویداد استارت‌آپی طراحی و اجرا کنند.

۶ روند اردو

■ پیش از آغاز اردو

پیش از آغاز اردو، دانش‌آموزان به گروه‌های ده‌نفره تقسیم شدند. سپس برای هر گروه یک مربی تعیین شد که موظف بود، پیش از آغاز اردو، ارتباط فعال با دانش‌آموزان ایجاد کند. این ارتباط از طریق ایجاد یک هویت گروهی در فضای مجازی صورت می‌گرفت و مربی در خلال این ارتباط مجازی می‌کوشید دانش‌آموزان را تشویق کند تا با انتخاب نامی برای گروه خود، در مباحث مطرح شده در گروه اظهار نظر و مشارکت کنند. در ادامه، مربی با طرح بحث‌هایی پیرامون اردوی پیش رو به رصد ابعاد شخصیتی دانش‌آموزان می‌پرداخت تا با شناختی دقیق‌تر از استعدادها، توانایی‌ها و احیاناً ضعف‌های دانش‌آموزان گروه خود، نقش هدایت‌گری خود را در جریان اردوی آینده ایفا کند.

■ آغاز اردو و فرایند پذیرش دانش‌آموزان

آغاز اردو با استقبال از دانش‌آموزان و زیارت حرم حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) و بازدید از آسمان‌نما و خانه علم حرم صورت گرفت. هم‌زمان با شروع اردو و ورود دانش‌آموزان به اردوگاه، تیم پذیرش و مربی مربوطه دانش‌آموزان را طبق گروه‌بندی‌های از پیش انجام شده پذیرش کردند و دانش‌آموزان نشان هویتی خود را دریافت کردند. نشان هویتی دانش‌آموزان در این اردو یک کارت مخصوص بود که برای هر گروه نسبت به گروه دیگر متفاوت بود. بر روی این کارت مشخصات فردی و گروهی دانش‌آموزان درج شده بود. همچنین به هر دانش‌آموز یک پیکسل داده شد که منقش به نماد اردو بود و وسیله‌ای برای ابراز هویت و ایجاد انگیزه برای کار و فعالیت در این رویداد دانش‌آموزی بود به‌شمار می‌رفت.

■ افتتاحیه و جلسه توجیهی

پس از پذیرش و استراحت، جلسه افتتاحیه و توجیه رویداد برگزار شد. ضمن جلسه افتتاحیه دانش‌آموزان با قوانین رویداد و روند اردو آشنا شدند. این جلسه تصویر اردویی را که در ذهن برخی دانش‌آموزان کاملاً تفریحی بود، زدود و البته باعث شد تا محدودی در دل احساس ملال کنند؛ احساسی که البته در جریان اردو و شروع فرایند کار و آفرینش گروهی جذاب، کاملاً به دست‌فراموشی سپرده شد.

■ پیش از آغاز اردو

در این مرحله دانش‌آموزان طبق گروه‌بندی‌های انجام شده با هفت میز مواجه شدند؛ هفت میز با هفت مسئله بنابر هفت محور مندرج در بیانیه گام دوم انقلاب. در هر میز چهار موضوع مهم که در ذیل موضوع اصلی میز طراحی شده بود به عنوان پیشنهاد به دانش‌آموزان ارائه می‌شد که هر گروه باید یک موضوع از مجموع این موضوعات را انتخاب می‌کرد. هر گروه باید در زمان مشخص شده از بین مسئله‌های موجود یک مسئله را انتخاب می‌کرد. گروه‌ها بعد از انتخاب موضوع در عصر روز اول رویداد، دو روز فرصت داشتند تا با کمک مربی‌ها، مشاوران و منتورها (کارشناس تخصصی) به ایده‌ای نو و خلاقانه و درعین حال کاربردی و قابل اجرا برسد. برای تسهیل مسیر خلق ایده به هر گروه یک بوم ایده پردازی داده شد. بوم‌ها کمک می‌کردند تا مسیر خلق ایده منظم و منسجم پیموده شود. درون مایه بوم ایده‌ها شامل این عناوین بود:

- هدف کلان ایده؛
- ریز اهداف ایده؛
- گام‌های اجرایی برای تحقق ایده؛
- شیوه اجرایی شدن ایده؛
- رقبای این ایده؛
- مشکلات پیش روی تحقق این ایده؛
- برآوردهای مالی برای اجرای این ایده؛
- چگونگی تامین هزینه‌ها برای اجرای این ایده.

■ چالش حل مسئله طراحی ایده و نقش مربیان

و منتورها یک نکته مهم را در نظر داشتند و آن اینکه هیچ کدام نباید در طراحی ایده‌ها دخالت کنند. به بیان دیگر، ایده‌ها باید کاملاً دانش‌آموزی باقی می‌ماند.

در تمام روزهای برگزاری اردو، مربی هر گروه همراه گروه بود و حضوری بیست و چهارساعته در کنار دانش‌آموزان داشت. این همراهی دائمی باعث می‌شد، درحاشیه رخداد اردو و در ضمن اجرای برنامه‌ها، مربی بتواند شناخت خوبی از دانش‌آموزان پیدا کند و از دل ارتباطی که رقم زده است فرصت رفاقت، همراهی و کمک به دانش‌آموزان را در آینده و پس از پایان اردو ایجاد کند.

پاره ای از روز اول رویداد و تمام روز دوم به کار بر روی بوم‌ها و تنقیح ایده‌ها گذشت؛ برنامه ای فشرده و هیجان‌انگیز که لذت خلق و نوآوری را به دانش‌آموزان می‌چشاند.

پس از طی این فرایند و انتخاب مسئله‌ها، رقابت وارد مرحله جدی خود شد؛ مرحله ای که گروه‌ها را عمیقاً با خود همراهِو درگیر ترسیم ایده ای برای حل مسئله کرده بود. از این مرحله رقابت هم اندیشی و تلاش گروهی به صورت جدی تر آغاز شد و دانش‌آموزان باید طرح و ایده عملیاتی خود را طراحی و پردازش می‌کردند.

در مسیر ایده‌پردازی هر گروه، مربی‌ها نقش حامی و انگیزاننده را برای دانش‌آموزان بازی می‌کردند. در کنار آنان، مشاوران و منتورهایی بودند که، با نظرات کارشناسی در حوزه متناسب با رویداد و نقد سازنده ایده‌ها، کمک می‌کردند تا هم مسیر خلق ایده درست پیموده شود و هم ایده به کمال مطلوب و پختگی منظور برسد. ذکر این نکته ضروری است که هم مربی‌ها و هم مشاوران

■ پایان رقابت و تحویل بوم ایده‌ها

صبح روز سوم اردو به نهایی کردن ایده‌ها و آماده کردن ارائه‌ها گذشت. درست سر ساعت دوازده روز سوم هر گروه باید نتیجه کار و بوم ایده کامل خود را به گروه داوری تحویل دهد و نماینده‌ای را مشخص کند تا در جلسه سرنوشت‌ساز ارائه، از طرح و ایده گروه دفاع جانانه کند.

■ ارائه‌ها و داوری ایده‌ها

بعد از ظهر روز سوم، نمایندگان هر گروه به ارائه طرح‌های خود در برابر شرکت‌کنندگان و هیئت داوران پرداختند. هر گروه پنج دقیقه فرصت داشت تا در حضور دیگر گروه‌ها و در محضر هیئت داوران و مسئولین سازمان مدارس صدرا ایده خود را توضیح دهد و از آن دفاع کند.

این قسمت از برنامه جرأت و جسارت دانش آموزان را تقویت می‌کرد و روحیه خودباوری و اعتماد به نفس آنان را افزایش می‌داد. جدی گرفته شدن ایده‌ها توسط داوران و توجه همه حاضران در سالن جلسات به ارائه‌دهنده باعث می‌شد تا ارائه‌دهنده و گروه او خود را در جریان یک رویداد مهم بیابند و این خود، تجربه‌ای معتنم برای مدیران فردای این مرز و بوم به‌شمار می‌رود.

در نهایت، داوران ضمن ارزیابی ارائه‌ها و تحلیل بوم ایده‌های گروهی، سه ایده برتر را انتخاب کردند. همچنین، چهار نفر از دانش آموزان، نشان «مدیران جوان» دریافت کردند؛ نشان‌های تلاشگر، سخنور و نوآور. اما درس بزرگ‌تر این روز، آموختن ادب پیروزی و شکست بود. این دو موضوع از اساسی‌ترین رویدادهای زیست بشری‌اند. ندانستن آداب پیروزی، فرد پیروز را به افول روحی و روانی و شکستی در آینده نه‌چندان دور نزدیک می‌کند و ندانستن ادب شکست به شکست همیشگی و انفعال انسانی منجر می‌شود. در حین اعلام نتایج، بسیاری از گروه‌های حاضر در رقابت برای اولین بار، طعم شکست و پیروزی را در یک رقابت جدی چشیدند و این خود تجربه‌ای درس‌آموز در مسیر آینده آن‌ها در برخورد با پدیده سرنوشت‌ساز شکست و پیروزی خواهد بود.

۱. این فرصت در اردوی پسران هفت دقیقه بود.

۲. منتخبین در اردوی دختران شش نفر بودند.

تفریحات هدفمند

پرنندگان تهران رفتند و پسران از شهرک سینمایی دفاع مقدس دیدن کردند. سپس دختران در محل اردو از یک برنامه نمایش خلاق گروهی لذت بردند و پسران از بازی پینت‌بال. البته در طی دوره، رویدادهای لذت بخش دیگری هم بود که، علاوه بر لذت معاشرت با دوستان و بودن در جمع هم سالان می‌توان از آن‌ها یاد کرد. لذت معنوی مناجات دسته‌جمعی در پشت‌بام محل اردو، در جوار بارگاه حضرت عبدالعظیم حسنی، و جشن زادروز مبارک حضرت فاطمه معصومه (س) و روز دختر، در اردوی دختران، از دیگر رویدادهای لذت‌بخش این اردو بود که لذت آن از لون و رنگ دیگری بود.

روز پایانی اردو روز فراغت و تفریح بود و این خود پس از تجربه سه روز رقابت سازنده و نفس‌گیر آموزشی، لذتی دوچندان داشت. البته این روز به تفریح بی‌هدف سپری نشد بلکه برنامه ریزان اردو در نظر داشتند تا دانش‌آموزان در خلال تفریح و تفرج، درس‌های دیگری برای تعالی و رشد بگیرند. در برنامه روز آخر تلاش شد تا براساس یک برنامه تفریحی ولی با محتوای آموزشی، دانش‌آموزان ضمن تفریح و بازدید از مکان‌های دیدنی، با خلقت پروردگار، تاریخ انقلاب اسلامی و مجاهدت‌های بزرگان آن آشنا شوند. برنامه روز آخر برای اردوی دختران و پسران یکسان نبود. دخترها به بازدید از باغ

گزارش اردوی شناسایی و توانمندسازی دانش آموزان نخبه
مدارس علوم و معارف اسلامی صدرآ

قوانین اردو

از دیگر محاسن این اردو و رویداد آموزشی، اجتماع‌پذیری و رعایت قانون جمعی بود. چون این اردو برای بسیاری از دانش‌آموزان شرکت‌کننده، اولین تجربه حضور در جمعی غیرخانوادگی بود، به لحاظ قانون‌پذیری و رعایت اصول زیست جمعی درس آموز و مغتنم بود. زندگی در میان جمعی غیر از خانواده و در اردویی آموزشی، قوانین و مقرراتی را می‌طلبد که رعایت کامل آن، اولین عامل رسیدن اردو به اهداف موردنظر است. این رویداد هم، مانند هر رویداد آموزشی دیگری، دارای قوانینی بود که هم به تسهیل و تنظیم امور کمک می‌کرد و هم دانش‌آموزان را با یکی از مهم‌ترین مظاهر مدنیت بشر، یعنی قانون جمعی، آشنا می‌ساخت.

و اما برخی از قوانین اردو:

- آنچنان که گذشت، برای هر گروه یک مربی در نظر گرفته شده بود که نقش هدایت و رهبری گروه را بر عهده داشته باشد و دانش‌آموزان باید در جریان کارها با مربی خود هماهنگ می‌بودند؛
- برخی فعالیت‌های دوره، از قبیل نظافت، توزیع غذا (میان‌وعده‌ها و وعده‌های اصلی)، اجرای برنامه‌های فرهنگی و ... بر عهده خود دانش‌آموزان بود که براساس برنامه و از طریق مربیان اعلام می‌شد؛
- زمان برنامه‌ها، از قبیل زیارت، نماز، تغذیه، ورزش صبحگاهی، بیدارباش، خاموشی و ... طبق جدول برنامه‌ها اعلام می‌شد؛
- دانش‌آموزان در طول دوره، اجازه خروج از محل اردوگاه را نداشتند و خروج فقط در زمان‌های برنامه‌ریزی شده و فقط به صورت گروهی یا در صورت لزوم، با هماهنگی مسئول دوره ممکن بود؛
- زیارت حرم حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) نیز فقط در زمان‌های برنامه‌ریزی شده مقدور بود؛
- مسئولیت حفظ وسایل شخصی و تلفن همراه بر عهده خود دانش‌آموزان بود و از دانش‌آموزان خواسته می‌شد فقط در مواقع ضروری از گوشی همراه خود استفاده کنند.

ارزیابی افراد و گروه‌ها

ارزیابی در این رویداد آموزشی معطوف به ارزیابی افراد و ارزیابی گروه‌ها بود. ارزیابی افراد براساس فرم ارزیابی مربی انجام می‌شد و هر فرد بنا بر عمل خود نمره‌ای، از صفر تا ده، به خود اختصاص می‌داد. هر کدام از این شاخص‌ها البته ضریبی خاص داشت که پس از اعمال آن، نمره نهایی فرد مشخص می‌شد. و اما شاخص‌های موردنظر در فرم مربیان:

- نظم و انضباط در ورود به کارگاه‌ها و برنامه‌ها و خروج از آن‌ها؛
- سرعت و دقت در انتخاب مسئله؛
- خلاقیت و نوآوری در ایده؛
- قوت استدلال و قدرت اقناع؛
- اهتمام به فعالیت‌ها؛
- مدیریت و راهبری در کار گروهی؛
- هماهنگی در فعالیت گروهی؛
- قوت بیان؛
- خونسردی هنگام فعالیت و عصبانی نشدن؛
- امید و صبر در فعالیت و خسته و ناامید نشدن؛
- آرامش در هنگام فعالیت و عدم اضطراب؛
- مدیریت زمان و استفاده از فرصت‌ها؛
- ایثار و از خودگذشتگی در کمک به دیگران و ...؛
- آراستگی و بهداشت فردی.

اما ارزیابی گروه ها بر اساس شاخص های دیگری بود و توسط داوران روز مسابقه رقم می خورد. گروه ها بر اساس این شاخص ها نمره ای ، از صفر تا ده، می گرفتند و این نمره بعد از لحاظ ضریب مخصوص هر شاخص، جمع بندی و اعلام می شد. و اما شاخص های مورد نظر در فرم داروان:

- خلاقیت و نوآوری در ایده؛
- امکان پذیر بودن اجرای ایده؛
- قوت تحلیل و پردازش مسئله؛
- آراستگی و نظم مطالب بوم ایده؛
- جمع بندی مناسب ایده در بوم ایده؛
- قوت ارائه (نظم، دقت، زمانبندی و ...).

۹ گام‌های اجرایی طرح

گام‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری پیموده شده توسط مدیران و مجریان اردوی آموزشی مدیران جوان به شرح زیر است:

- اخذ مجوز برای برگزاری دوره؛
- هماهنگی تیم اجرا؛
- هماهنگ کردن محل برگزاری اردو؛
- طراحی فرم اطلاعات فردی و رضایت‌نامه دانش‌آموزان مدعو؛
- ارسال نامه به مدارس و اداره کل سازمان تبلیغات استان‌ها برای انتخاب دانش‌آموزان؛
- نهایی کردن اسامی شرکت‌کنندگان؛
- شناسایی و هماهنگ کردن مربیان برای حضور در برنامه؛
- برگزاری نشست توجیهی مربیان؛
- طراحی لوگو، کارت و پیکسل اردو؛
- طراحی مسئله‌ها و برنامه رویداد دانش‌آموزی؛
- طراحی هشت نشان دانش‌آموزی در اردوها؛
- انتخاب شعار اردو؛
- طراحی بوم ایده رویداد؛
- طراحی آیین‌نامه شرکت در رویداد؛
- استخراج و طراحی جملات متناسب با موضوع اردو؛
- برگزاری اردو؛
- ارزیابی، مستندسازی و ارائه گزارش.

۱۰ تیم برگزارکننده

اما تیم برگزارکننده این طرح و اردوی دانش‌آموزی که زحمات زیادی برای هرچه بهتر برگزار شدن این رویداد کشیدند:

- مدیر دوره؛
- مسئول هماهنگی‌ها و برنامه‌ها؛
- مسئول مربیان؛
- مسئول خرید؛
- مسئول پشتیبانی؛
- مسئول تصویربرداری (فیلم‌بردار و عکاس)

